

knielenden loop, die nu geheel onbekleed verschijnt. Tusschen hen in zijn nog juist twee vuistvechters te onderscheiden die begeleid door fluitspel slag leveren.

De compositie is in verschillende opzichten opmerkenswaard. Men bespeurt een neiging decoratieve principes boven een logischen opbouw te doen domineeren. De twee loopende figuren, vervolger en vluchtende, dienen tot omlijsting van het vuistgevecht. Daarbij worden de figuren zooveel mogelijk los van elkaar gehouden. Elke figuur wordt geheel apart opgezet en uitgewerkt. De scheiding tusschen de figuren wordt soms zelfs geaccentueerd door struikgewas. Het is deze eigenschap der etrurische kunst die haar het horatiaansche

infelix operis summa, quia totum ponere nescit

op den hals heeft gehaald. Dat geldt niet alleen voor de schilderkunst maar ook voor hun beste plastiek. Van de bekende Apollogroep uit Veji kunnen alle reconstructies slechts een onsamenhangend geheel, geen gesloten groep maken.

Een ander merkwaardig ding is, dat als de voorstelling goed geïnterpreteerd is, en als werkelijk de twee figuren in de scène met den hond en in de vervolgingsscène identiek zijn, we hier een voorbeeld van den door Wickhoff zoo genoemden „continueerenden” stijl voor ons hebben. Verschillende scènes die niet gelijktijdig zich kunnen afspelen worden in één ruimte weergegeven. Aan de klassieke kunst van de oudheid is deze wijze van voorstellen eigenlijk geheel vreemd. Laat-romeinsche sarcophagen vertoonen het en vroeg-christelijke monumenten als de Weenske Genesis. Het handhaaft zich dan tot in de zestiende eeuw: Michel Angelo zal het nog toepassen in de Sixtijnscapitel als hij God tweemaal in een zelfde voorstelling doet verschijnen, maar voor antieke schilderkunst is het procédé onbekend. Slechts door litteraire gegevens, door wat Philostratus bericht over schilderijen uit de IIIe eeuw na Christus, kennen wij het voor de laat-antieke schilderkunst.

Geeft de stijl typisch etrurische kenmerken te zien, de inhoud doet het niet minder. Waarschijnlijk is wat hier afgebeeld is een voorlooper van de latere romeinsche gladiatorenspelen. Slechts is hier het funeraire karakter der spelen nog bewaard gebleven dat later in Rome verloren ging. Wel herinnerden talloze gebruiken in het latere circus aan de heilige afkomst der spelen, aan hun religieuzen zin, zoo bij de wagenrennen de eieren en dolfijnen die bij de metae waren opgesteld, maar de geestelijke traditie was verloren. In Etrurië wordt die beteekenis nog sterk gevoeld, ofschoon het altijd moeilijk blijft den juisten zin te ontdekken. Men gaf de spelen ter eere van den doode: zoo kennen wij het ook uit griekschen kring: de lijkspelen ter eere van Patroklos. Bij voorkeur liet men deze zoo bloedig mogelijk zijn, als een zoenoffer aan